

ZPRAVODAJ

1993

JIRÁSKOVA HRONOVA / ČÍSLO 4

VOLNÁ TRIBUNA

DNEŠNÍ PROGRAM

Klubovna SOU v 9.00 hod.
Dílka KLUBU REŽISÉRŮ
Rodný domek AJ v 10.30 hod.
Rozloučení se soubory
Salonek hotelové školy ve 12.30 hod. - OŠ JH
Třídy hotelové školy ve 13.30 hod.
Diskusní kluby
Park AJ v 16.00 hod.
Kouzelníkovy odpoledne
Jiráskovo divadlo v 16.30 a 19.00 hod.
Stepping out - The Italia Conti Academy of Theatre Arts Ltd. Londýn
Sokolovna v 16.30 a 19.00 hod.
Hory se připravují k porodu, na svět přijde malá šedá myš - Rádobydivadlo Klapý
Římskokatolický kostel v 18.00 hod.
Koncert MUSICA PERR QUATRO
Park AJ v 18.00 hod.
Karneval země - Wrocław
Schody JD v 18.45 hod.
Vítání souborů
Náměstí ve 20.15 hod.
Opera mýdlových bublin - Wrocław
Jiráskovo divadlo ve 21.00 a 23.00 hod.
Bělovláška + Tichý hlas - Tan. soubor Banda Praha
Dvůr ZŠ ve 21.15 hod.
Filmové představení - Pro hrst dolarů

ZÍTŘEJŠÍ PROGRAM

Klubovna SOU v 9.00 hod.
Dílka KLUBU REŽISÉRŮ
Náměstí v 9.00 hod.
Výlet KPJH
Rodný domek AJ v 10.30 hod.
Rozloučení se soubory
Salonek hotelové školy ve 12.30 hod. - OŠ JH
Třídy hotelové školy ve 13.30 - 15.30 hod.
Diskusní kluby
Park AJ v 16.00 hod.
Gymnastické mláď
Jiráskovo divadlo v 16.30 a 21.00 hod.
Nejkratší verze snu noci svatojánské
Performing Arte North Cheshire College, GB
Sokolovna v 16.30 a 19.00 hod.
Nebát se tmy - LDO ZUŠ Žerotín, Olomouc
Pohádka o ptačí válce - Hudradlo Zliv
Náměstí v 18.00 hod.
Šermířská skupina NOVICA
Schody JD v 18.45 hod.
Vítání souborů
Slavie v 19.00 a 21.00 hod.
Inu... aneb Akustická kalužina
Naivně poetické divadlo Plzeň
Dvůr ZŠ ve 21.15 hod.
Filmové představení - Krvavý román

Slavie 10.00 hod. dopoledne. Sál zaplněn tak z jedné třetiny. Přítomno cca 50 - 60 divadelníků v jejichž řadách poznávám známé tváře z různých festivalů a přehlídek a tváře mně méně známé. Jsou zde zástupci MK, IPOSU i ARTAMY, SČDO, ADA a dalších zájmových divadelních aktivit.

Moderuje Fr. Tomášek. (Po celou dobu docela dobře).

Úvod patří dr. M. Strotzerovi. Stručně připomíná teze z referátů přednesených na konferenci SČDO a naznačuje okruhy problémů. (Jako vždy vše pečlivě připravené).

Cílem dnešní Volné tribuny je pojmenovat problémy a předat si zkušenosti - Fr. Tomášek. (Uvidíme zda na předání zkušeností vůbec dnes dojde).

První otázka z pléna položená novinářem. „Jak si dnes soubory opatřují textové materiály?“ (Reakce nijaká, přítomná novinářka dostane částečnou odpověď na svoji otázku značně později).

M. Vyskočil z Prahy hovoří o tom, že když se vzájemně spolupracuje, tak vše funguje. (To je pravda). Přehlídky tak jak jsou dány propozicemi ARTAMA mu vyhovují a stávající struktura odpovídá. Kritika pražské přehlídky spočívá v nesouhlasu s maratonem představení ve třech dnech. Své vystoupení končí vírou v neznitelnost ochotnického hnutí. (Nejsem takový optimista).

Na předřečníka reaguje P. Hurych a vysvětluje celou situaci kolem letošní přehlídky.

J. Doležal - situace už není taková jako v roce 90. Došlo k velkému pokroku za dva roky. Na půdě ARTAMY se spojily všechny organizace, síť regionálních, národních přehlídek téměř funguje až na některá bílá místa. Problémy vidí v legislativě - restituční zákony. Dilia pro ochotníky prakticky nefunguje, nemá kdo vydávat nové texty - to je případný úkol pro zájmové organizace. SČDO chce pomáhat, ale nikoho do něho nemůže nutit. (Ano, to jsou závažné problémy).

V. Závodský se také vrací k přehlídkám a systém mu vyhovuje. Problémy vidí na okresní úrovni.

P. Hurych opakuje, že je to jen a jen na souborech a lidech v nich. (Věcné, srozumitelné, jasné - akorát nevím, zda to padá na úrodnou půdu).

Luděk Richter klade sugestivní otázky a rozvíjí celkem poklidnou hladinu diskusních příspěvků. Pro koho a proč se dělá Hronov? Zda to není přílišný luxus a proč sem divadelníci z jiných oborů (myšleno nečinoherních) nejezdí? (Není mi jasno kam těmito otázkami Luděk směřuje? Rozvíjet až příliš stojaté vody? To se podařilo.)

Reaguje M. Strotzer a namítá, že na Hronov jsou divadelníci i z jiných oborů. Diskusní kluby také nabízejí problematiku, která by mohla např. loutkáře zajímat. V klubu mladých je většina zatím nevyhraněných divadelníků.

Do diskuse na toto téma se zapojuje řada dalších lidí. Pan Klačka z Brna zdůrazňuje, že za dva roky respektive za tři nemůže vzniknout stejný zájem o Hronov u loutkářů nebo vedoucích dětských div. kolektivů jako je v tradici u činoherců. Takovouto koncepci Hronova však vítá. (Vypadá to tedy na to, že je to problém spíše těch co do Hronova nejezdí než problém koncepce JH, i když Ludkova otázka jistě vyprovokovala další otázky na téma co se dá na atraktivnosti JH ještě vylepšit)

Volná tribuna se blíží ke konci, což nepřímě podsouvá i moderátor poukazem na chlad v sále.

Splnila očekávání? Splnila svůj cíl? Pro mne tak úplně ne. V jednom mě však utvrdila. O problémy amatérských ochotníků se aktivně zajímá nevelká skupina lidí a řešit je dokáže opravdu jen těch pár, kteří na Volné tribuně vystoupili. A nebo se mýlím - problémy neexistují? kš

It's terrible to make an interview in a foreign language ... neboli Je to fuška ...

Klást otázky problém není - je jen potřeba sestavit je jednoduše, ze slov, která znáte. Partner ovšem většinou umí slov více

(Soubor Italia Conti Academy jsem zastihl u stolu inter-národního pohostinství. Vedení nikde, ptám se tedy rozemátého lidu.

Začnu spíše řečnickou otázkou:)

Jak jste zde zatím spokojeni?

- Praha byla bezvadná, v Hronově je ale lepší ubytování. (A teď k věci - rozhovor by měl být o divadle:)

Co vlastně o českém divadle víte?

- Zatím nic moc. Za těch pár představení, která uvidíme, se to příliš nezlepší, ale zeptejte se nás, až budeme odjíždět.

(Aha, vykřucují se - dvě představení přece už dneska viděli. Zkusím jít přímo na věc:)

A co představení, která jste viděli? Furianti, Tatínku a Zleva doleva?

- No právě. Nerozumíme jazyku, který nám chce něco sdělovat.

Cítíme, že je to dobré, chtěli bychom rozumět.

(Dále se dívá, že Furianti jsou textem klasickým:)

- Vždyť to bylo moderní ...

(Škoda, že nemohou vidět všechno - v jakém kontextu vlastně vystupují.)

Trochu jste se už s JH seznámili - myslíte si, že sem patříte? Může něco vaše představení říci zdejšímu publiku?

- Naše inscenace Stepping out existuje v Londýně v podobě jiné podoby. Pro vystoupení u vás jsme se jej snažili více vizualizovat. Stále si ale uvědomujeme, že obsahuje velké množství britských vtipů a slovních hříček... V zahraničí hrajeme poprvé. Takže vlastně netušíme, jak bude vaše publikum reagovat. Jazyková bariéra jistě zafunguje. Trochu máme strach. (Proboha, rychle uklidnit - aby se nesložili před vystoupením:)

Diváky tady tvoří hlavně divadelníci, takže obavy nejsou na místě. Jistě vás přijdou podpořit i vaši kolegové z North Cheshire College.

- Doufáme. A těšíme se i na jejich vystoupení.

(Tak a teď to rychle skončit - k pomlouvání vedení jsme se stejně nedostali:)

My se těšíme na vaše. Třeba bude představením pro obě strany. Hodně štěstí.

-Tom-

GENERÁLNÍ SPONZOR

Banka pro život.

ČESKÁ SPOŘITELNA a. s.

RECENZE

Divadelní soubor Duha Městského kulturního střediska JZD Polná a skláren Bohemia Ladislav Stroupežnický Naši furianti

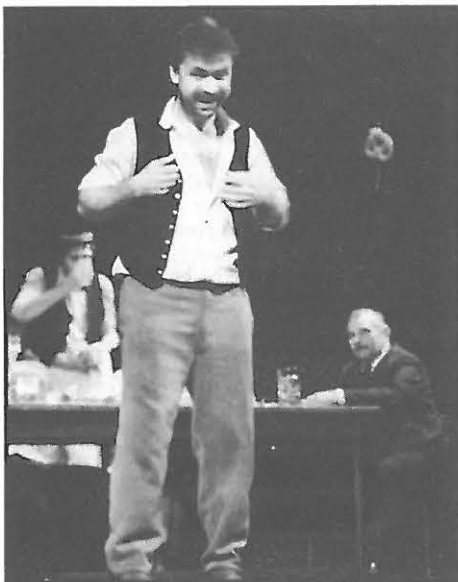
Vím přesně, co všechno se dá vůči tomuto představení namítnout a co - předpokládám - budou mnozí vytýkat: zjednodušenost, jen velice letmou načrtnutost situací a postav, snahu za každou cenu říci si o divákovu přízeň třeba i řadou vtipků, vtipčků a replik, jež se snaží učinit text komickým za každou cenu.

Zkrátka a dobře: neučiní nikomu velkou potíž zařadit tuto inscenaci do kategorie prostinkých a řidounkých naivit.

Leč - dámy a pánové - právě tohle mne na tom představení přitahuje. Ta bezmezná důvěra, že z jeviště se dá přímo, bezprostředně komunikovat s divákem, že si není třeba lámat hlavu se spoustou detailů a podrobností, složitých strukturálních vazeb a systémových uspořádání, ale že se dá prostě přijít, pozdravit Dobrý večer a doufat, že diváci uvěří. Uvěří, že tohle je svět jihočeské vesnice z minulého století, byť postavy hrají v dnešních kostýmech; uvěří, že nemusíme složitě tvořit situaci jako reálný svět jakoby „objektivně“ existujících postav, ale můžeme si povídat přímo s divákem a přes něj se teprve obracet k těm, kteří jsou partnery na jevišti. Už po léta si lámu hlavu s tím, jak to Brecht myslí, když kdysi řekl, že si myslí, že dělá naivní divadlo. Probůh, nesrovnávám Polnou s brechtovskými inscenacemi, hledám jen co nejsrozumitelnější vysvětlení proč to, co jiní budou pokládat za nedostatečné, já pokládám za hodnotu, již respektuji a ctím. Je to pro mne kdesi v té „brechtovské naivitě“, v tom nelomeném, prostém předložení zpráv, jež mohou zaznít proto a jen proto, že jim jeviště dává tu dvojlovnost „skutečné neskutečnosti“. Ano, dělicí čára mezi naivitou jako jedinečností divadelní komunikace a mezi naivitou jako neumělostí se překročí tuze snadno - a to představení na ni tančí tanec věru riskantní. Ale ještě jednou se odvážím a řeknu, že je to pro mne přinejmenším otázka mříčící k jádru dneška a zírka divadla. Neboť si myslím, že problém není v tom o čem budeme hrát, ale jak divadlo obhájí sebe samo jako prostředek komunikace, jež se jinde a jinak nemůže konat. A tak to posunutí Našich furiantů do řádu „naivního“ divadla, jež učinil L. P. 1993 v Polné pan režisér Vaněk je pro mne příspěvkem na toto téma.

Jan Čisář

Neděle 8. srpna 1993 budíž prohlášena za den upřímného a opravdového divadla. Žádný ze souborů neme-

Snímek z představení Naši furianti

tal na hronovském nebi kozelce extravagantních výbojů, ale všechny měly jedno společné - nehrály si na víc, než jsou. Duha pak svými „Furianty“ připomněla, zač je toho ochotnický loket. Nespekulativní ochotničina, kdy se sousedi sejdou, aby si společně vyprávěli příběhy o benátských mouřenínech či lucernách a vodnicích. A přeci sem z Polné nezavítalo divadlo skřípajících vzpomínek obkreslujících křečovitě s kopíráky v obou rukách, zubech i na nohách Zlatou kapličku.

Namísto očekávané pietní exhumace je zde klasik ne-milosrdně a zároveň láskyplně vykuchán. Kostýmy jsou jen tak lehce stylizovány ve venkovském, nikoliv histo-riizujícím duchu, k tancovačce hraje nefalšovaná vesnická kutálka a nad jevištěm visí plakát o mrkvi, kterou kra-dou přespolníci. Semtam je přišpendlen nějaký ten fórek navrch - sborové skandování dětí „My máme hlad!“ nebo Buškovo zkamenění, když mu hrozí zatčení pro pytláctví. Avšak tato na první pohled nesourodá podívaná drží přesto jakýmsi způsobem pohromadě. A nedostí na tom! Kupříkladu výstupu dědečka Dubského, který předává mladému páru památeční dukáty, naslouchalo hlediště v tichu přímo elektrizujícím.

Zvláštní okouzlení, jež se vznáší nad „Furianty z Polné“, je vlastní kupříkladu naivistickým malířům. Přistoupíme-li na jejich způsob vidění, tolerujeme u nich i to, co bychom jinde označili za elementární chyby. A tak je tomu i zde - pokud jsme ochotni respektovat toto představení jako jednu z mnoha vůní amatérského divadla.

Zdeněk A. Tichý

Divadelko na věži Jičín: Čertovské pohádky

Idylický obrázek jako vystřižený ze starobylé pouti: dva komedianti zabodnou kůly mezi stánkem s marcipánem a sudem kyselých okurek, rozbálí plachtu, zmáčknu harmoniku a začnou se o publikum přetahovat s kouzelníky, flašinetáři, fákírem, papouškem, který táhla planety a obskurními prodáváči lepidel Všelep a karborundových brousků. Tak si představuji místo, kde by se cítili Jiří Wilda s Martinem Zajíčkem jako ryby ve vodě, nebo spíš jako čerti ve výhni. Místo, kde by mohli naplno rozvinout své hráčské partnerství, které volá po nadsázce, velkých gestech a přemrštěném karikování.

Ovšem klobouk dolů, že s přehledem vystříhnou svou pohádkovou směsici i v Sokolovně, která má do pouťového kolotání na hony daleko. Přitom nejde o nic víc a o nic míň, než na pár minut pobavit - především - dětské publikum. Úkol to jeden, jak zní ořepaná fráze, z nejtěžších. Škoda tedy jen, že jsme nebyli svědky představení, kdy by diváctvo nebylo předem umrávněno do poklidného divadelního posezu.

Projevilo by se tak, nakolik jsou Wilda & Zajíček schopni povýšit své komediantství do vyšších sfér na křídlech improvizace. Zároveň by mohli více vytěžit z klasického komediálního protikladu svých postav, s nímž zatím ne zcela důsledně pracují: vysoký - malý, hubený - tlustý a především chytrý - hloupý (v tomto bodě obzvlášť). A pak by snad i vypustili některé zbytečně literární pasáže (pozůstatky po pohádkových předloh) a spokojili se s nepředžvýkanou akcí (viz. scéna, kde čert slízne ránu sukovicí). A v neposlední řadě třeba i důsledně pracovali s bílou plachtou, která je jednou zasazenou krajinou, jindy pouští a pak zase řekou, po níž se však náhle bez proměny a logiky bezstarostně šlape.

Zdeněk A. Tichý

Tohle představení mi připomnělo pevnou jistou linku Ladových kreseb. Taky by se dalo říci, že zdravě smrdí člověčinou. Prostě velmi tělesné, bezprostřední, až dryáčnický pouťový komediantství. Dva chlapi vejdou na jeviště, jeden je hubený a vlasatý a druhý jak na objednávku naopak. Zapějí s harmonikou a začnou hrát pohádky o čertech. Od prvního okamžiku je jasné, že Jiří Wilda a Martin Zajíček si dokážou zjednat prostor pro svou produkci kdekoli. Nepotřebují ani ona příslovečná prkna. Jak pravověrní komedianti se hádají o roli čerta (každý komediant s citem v těle pozná, že je to vděčnější role). Český čert je vždycky bílec, který prohraje, žádná

temná síla. Prameny mohou být odkudkoli, ale tohle pojetí je velmi naše, jak Ladovy obrázky. Aktéři této produkce kašlou na vznešenost, umělost, poslání - nijak se nestylizují, nerafičí, nečesají. Mají jen sami sebe, svou pravou přiznanou tělesnost a vystačí s ní. Jejich hra s imaginární rekvizitou je příkladná, dokáží gestem reálně nevyumělkované věci stvořit. Spontánní radost z možnosti měnit se v kozla je nakažlivá. Nejen pro děti. Divadlo, které staví na takto elementární prázekladní, živelné, živočišné komediálnosti se nevidá často. Možná je spíše raritou, jak čistá voda. (Protože víme jak je právě čistá voda zdravá, můžeme si i doplnit dalekosáhlé úvahy o poslání tohoto typu divadla, dodávám jen tak pro jistotu).

Daria Ullrichová

Zleva doleva - Velký Pepito v podání DS Vsetín

Divadelní soubor Vždycky jinak Vsetín Kolektiv souboru Zleva doleva (Velký Pepito)

Přiznám hned na počátku: tohle představení je mně sympatické po duchu - a taky o tomto duchu chci v těchto pár řádcích hovořit především. Neboť jinak bych musel konstatovat, že jakkoliv jsem na několika místech představení byl šokován a zaskočen nenadálým obratem, jenž situaci otočil o 180 stupňů, jakkoliv jsem několikrát ocenil zdatný smysl pro originalnost a rasanci gagu, tak je to stále jen hříčka, kousek, taškařice, jež není více než anekdotou, vtipkem, legráčkou, na níž zítra zapomenete jako zapomínáme na žerty, jimž jsme se srdečně zasmáli v jisté chvíli, ale které s tou chvílí zase odešly. Prostě pánové Rejman, Stodůlka a Holčák si vymysleli několik situací ze života zbojnického a s náležitým vtipným opeřením je předvedli. Leč ono je to všechno podloženo (nebo prostoupeno?) jakousi drsností, chlapskou tvrdostí a otevřeností, která si počíná na jevišti (nebo možná s divadlem vůbec) zcela svobodně, nesvázaně, volně. Takto je divadlo baví, takhle se v něm cítí dobře, toto je jejich zážitek (chcete-li: tělesný zážitek) z umělého prostoru jeviště, proto vystupují na jeviště - a jinak to dělat nebudou! To je pro mne ten sympatický duch. Proč hledat jakýsi konec, proč dělat nějakou pointu, proč cosi uzavírat, když víc se už nechce hrát. A tak i ten konec na nás spadne se stejnou překvapivostí, jak na nás padaly ty gagy a obraty, jak na nás spadla i ta velmi neláskyplná píseň o lásce. Mohl bych jistě napsat, že pánové si hrají své divadlo, že se svým divadlem baví. Taky by to šlo. Ale mluvím schválně o chlapské drsnosti, volnosti, nesvázanosti, neboť se mně zdá, že hra tu není šancí vytvářet umělý svět na divadle, ale praktickou životní činností, jež je dravou a nezkrtnou energií, která má svou pýchu i drzost, za nic se nestydí a niče se nebojí.

Jan Čisář

Škoda, že tu ještě není přítomen profesor Vyskočil, aby se břit jeho úsudku zabýval v seči, která se v těchto chvílích rozpoutává kolem Velkého Pepita. Debaty o improvizovaném divadle jsou osvěžujícím průvanem každé přehlídky a pan profesor je v tomto oboru pro mnohé autoritou, mágem nekulí věrozhodem. Zajisté, Pepito nepřináší improvizaci v křišťálové krystalické podobě - jejími stopami jsou protkány mýtiny nazkoušených situací. Jen ona čacká vsetínská trojice by nám - pokud bychom ji vyhlázeli z lůna želbludského hvozdu - prozradila pod pohružkou promítání archivních televizních bakalářů, jak to je z genezí oné až kaskadovské nedokončené ságy o mysteriózním Pepitovi, který „bohatým bral a chudým nedal“.

S kým si želbludští pohrávají? S námi, sami se sebou, se zbojnickými příběhy, s divadlem? Inu, milé děti, přeci s námi se všemi! Pro radost ze hry i pro hru samu. Přitom cti jistý řád - nikoliv vše jest zde dovoleno, ale mnohé možné jest. Vařit modřínovou polévku před bojem s nepřitelem, okouřenit příběh nonsensovým Karlem, přestoupit i na chvíli vystoupit a nakonec prohlásit: „Dál se nejede.“ Vadí - nevadí, dávno tomu...

Možná, že někde v koutku duše skrývají tito skromní vsetínští horalé touhu být slavní jako Beatles, Cimrmani nebo Třeškovová. Ale zatím ji zamáčkou spolu s mužnou slzou a se srdcem, chlebem a solí nám na otevřené dlani nabízejí Velkého malého Pepita. Proč a nač je tedy polévat malinovým sirupem a svázané strkat do analytického mraveniště. Kdo se sprostě a jednoduše bavil, nechť udělá tři kroky zleva doleva.

Zdeněk A. Tichý

Studie Šrámkova domu Sobota

Zdeněk Svěrák

Tatínku, ta se ti povedla

Nevím, zda z dopuštění oduševnělého záměru či šťastné náhody (ta bývá častěji a snáze geniální) ocitly se v nedělní podvečer ve Slávii vedle sebe dvě představení, jejichž spojení může sloužit jako důkaz nejčistší, nejpravější, nejpřirozenější komplementarity. V produkci „Velký Pepito“ a „Tatínku, ta se ti povedla“ se konfrontovaly dva základní životní, ba až vesmírné principy - klukovský a holčičí svět. Každý z nich pochopíte snáze až když vidíte téměř současně i ten druhý, pojmenovávají se a určují se navzájem. (Těžko by se hledalo průkaznější spojení, které otvírá dramaturgický problém nazývaný kontext). Chlapci drsně, bezostyšně a riskantně dobývali - mužům sluší odvaha, a s případným blouděním nechť si poradí kolegové recenzenti. Dívky prostě jen tak, jak už je dívkám vlastní, okouzlovaly. Gertruda Steinová geniálně tvrdí, že růže je růže, a tak dodejme, že dívka je dívka. Ale kde to dneska vidíte. Říkám-li okouzlovaly, mám na mysli kouzlo v pravém nepřeneseném slova smyslu - nikoli koketerii. Dívky ze Sobotky působily na mě až starosvetsky, jak frekventantky dobře, a tedy i přínosně, vedeného lycea. (Svět už je tak divný, že musím zdůraznit, že to míním jako hlubokou a upřímnou poklonu). Prostě, jednoduše, přehledně, s humorem vyprávěly příběh. Obyčejný příběh, o tatínkovi, který měl potíže s vyprávěním pohádek - o mužské nedostatečnosti my holky víme své. (Zdeněk Svěrák by těžko hledal vhodnější interpretky). Dívky vystačily s málem - tři židle, paraván, brýle, polštáře. Ty věci k nim přirozeně patřily, působily domácky, mile (při dobré vůli doma talentovaná hospodyně a paraván najde). Dívky se k věcem i slovům chovaly laskavě, věděly jak na ně. Byly si tak jisté (či dobře vychované), že se nemusely prosazovat, upozorňovat na sebe, odvyprávěly mnohé s holčičí velkorysostí dvojhlasně. A jak už to laskavé maminky dokáží zařídit, všechno dopadne dobře.

Bylo to půvabné.

Daria Ullrichová

Ivo Osolobě má ve své knize Mnoho povyku pro sémotiku termín „epické herectví“. Používá jej v duchu sémiotického jinak, než jsme ve smyslu divadelním (teatrologickém, divadelně vědném) zvyklí. Mínil tím herectví, jež se jako komunikace přímo obrací k divákovi, nežiní si problémy s tím, jak nejprve vytvořit vztahy mezi postavami a pak teprve přes ně a skrze ně realizuje

vztah k divákům. Má tohle „epické herectví“ ohromnou výhodu - cokoliv může být řečeno, vysvětleno přímým oslovením diváka, zbývá pro scénickou akci jen to, co už vskutku nemůžete - nebo nechcete - sdělit slovem. Přesně takhle hraje svou literární předlohu upravenou a inscenovanou za pomoci paní Š. Stemberkové dívčí duo ze Sobotky. Příběh, fabuli, souvislosti vykládá přes rampu divákům a nad tím, za tím, vedle toho pracuje „v akci“ s maličkostmi: s brýlemi (tatínek), zástěrkou (maminka), vestou (spolupracovník tatínkův), posazením, postojem. To jim stačí, aby zpřítomnili třeba kancelář, jízdu v autobuse a hlavně: je dost času i prostoru na to. aby každé takové „akční gesto“ hry zaznělo zřetelně, naléhavě, čitelně, nepřehlédnutelně. Když k tomu přičtete ještě na stejném principu provedené loutkové předvá-

žení pohádek, není divu, že všechno má svůj patřičný význam. Prostě tohle představení se odvíjí průzračně, nekomplikovaně, čistě a přitom se smyslem pro humor literární předlohy. A budme spravedliví, dejme každému co jeho jest: Tohle všechno by mohlo zůstat jen pouhou neobalenou kostrou, kdyby to nehrály slečny Pospíšilová a Bechyňová s jakousi samozřejmostí hlubokého přesvědčení, že takto je to v pořádku, že takto je vše na místě, že takto a jen takto nám mají a mohou s přirozenou obřadností a dvorností podat to nejlepší co umějí a dovedou. Jestli někdo chce pochopit co znamená být na jevišti jako zpráva o jsoucnu originální lidské bytosti, pak tady k tomu má znamenitou příležitost.

Jan Čisář

Jaká byla Loutkářská Chrudim

Letošní Loutkářská Chrudim přinesla oproti předcházejícím létům více nadprůměrných inscenačních výsledků, a to v různých žánrech (jarmareční komedie, pohádka, legenda, opera). Přínosem bylo, že použité texty byly výsledkem úprav dramatických textů (Tři prasátka, Kočičí král, Když jde kůzle otevřít), dramatizace literárních textů (Medvěd Pů, Pohádkové sluníčko, Tatínku, ta se ti povedla, Kůň ke koním, osel k oslům patří, Zdravíčko, copak se to zas vznášá v éteru?, Malý princ, Čas pro muže jménem Gilgameš), objevila se i původní autorská tvorba (Jossile Golem, Klobásová komedie a drobníčky ze základních uměleckých škol).

Nejlepší inscenace byly vytvořeny jako práce kolektivní, a to bylo také důvodem, proč porota neudělila cenu za režii. Za pozornost stojí, že některé inscenace se dotýkaly i závažné společenské tematiky. Tím se letošní Loutkářská Chrudim zařazuje do procesu hledání nových témat v českém divadle jako takovém. Jistým problémem, se kterým jsme se na letošní přehlídce setkali je, že někteří tvůrci nedokáží spolehlivě odhadnout míru svých současných lidských a divadelních možností.

Příjemným zjištěním pro budoucnost loutkového divadla je, že na letošní Loutkářské Chrudimi vystupovaly soubory středního a mladšího věku. Obhacením LCH 93 byla vystoupení žáků čtyř ZUŠ: z Hradce Králové, ze Světlé nad Sázavou, Nýřan a z Prahy 10. Učitelé spolu s žáky ukázali kvalitní výsledky práce i schopnosti vytvořit z nich zajímavý jevištní tvar.

Vítaným doplňkem byla rovněž vystoupení Divadla Alfa z Plzně, posluchačky z brněnské JAMU a Mezinárodního institutu figurálního divadla z Charleville - Mezieres.

Organickou součástí přehlídky bylo i sedm praktických seminářů, které rozvíjely loutkářské dovednosti a také diskusní semináře, které se vyznačovaly hojnou účastí, solidní komunikační kulturou a vstřícnou atmosférou. K celkové diskusi přispěla místy až překvapivě zralá hodnocení jednotlivých inscenací z řad účastníků rodinného semináře.

K informování i pobavení účastníků přehlídky byl nesporným přínosem nově koncipovaný Zpravodaj. Co ještě zbývá říci: že výběr na letošní Jiráskův Hronov byl zveřejněn ve Zpravodaji číslo 4. V návrhu byl i plzeňský soubor Strípek s Klobásovou komedií, který se však pro zaneprázdněnost členů nemůže zúčastnit.

František Sokol

ODPOLEDNE V DISKUSNÍCH KLUBECH

Rozpaky

Příznám se hned v úvodu, že můj dojem z včerejšího klubu s Otomarem Krejčou je poněkud rozpačitý. Celou dobu jeho trvání a vlastně až do této chvíle přemýšlím, proč tomu tak je. Pana Krejči si nesmírně vážím, jsem si vědoma jeho významu v kontextu našeho (a nejen našeho) divadelnictví. Je to osobnost vyhraněná a známá svými názory na divadlo. Proto si myslím, že asi setkání s ním nemělo být ponecháno v rámci běžných diskusních klubů, ale přímo tematicky vymezeno a zaměřeno především na jeho práci - tak, aby se detailněji, než si lze přečíst v tisku, dalo naslouchat jeho povídání o vlastních zkušenostech a o tom, co je mu nejbližší.

Takhle to odpoledne začalo dlouho a poněkud rozpačitě. Odkud se odrazit? Nač se ptát? Odvážil se někdo? Nebylo možno vycházet ze zhlédnutých představení, protože pan režisér přijel pouze na toto setkání. Už proto se mi zdá exponování tohoto setkání v rámci diskusních klubů bez uvedení tématu (když v diskusních klubech má být téma předem vypsáno) poněkud zavádějící.

Leč posléze přece jen padlo i několik dotazů. Přesto nemám pocit, že by diskusi příliš rozkošatily: stejně jsme se v podstatě vždycky vrátili k tomu, zač si pana Krejči ceníme nejvíce: k jeho práci. K práci s hercem, potřebě neustálého dotazování se, k jedinému věky přetrvávajícímu divadlu sloužícímu dramatickému textu... Ale také jsme se dozvěděli, že i on, který dělá divadlo už 53 let, začínal kdysi u ochotníků, že jezdil z Pelhřimova do Tábora na divadelnická setkání. V dobách studia pak jezdili s kamarády každý víkend autobusem hrát divadlo. A právě řada věcí, které si odnesl z této činnosti a z činnosti „u šmíry“ je nezapomenutelná. Amatérské divadlo je solí divadelní země.

Na závěr nás pan režisér pozval do Divadla za branou II - máme přijít a třeba si i vyžádat diskusi. Za takovou nabídku i za návštěvu pana Krejči, který je jistě velmi pracovně vytížen, nezbývá než upřímně poděkovat.

ex

Jak se staví divadelní dům?

To musím vědět kdy dům stavím, kde ho stavím, kdo ho staví, proč ho stavím, jak ho stavím a s kým ho stavím. Pak musím udělat plán, projednat jeho schválení, získat povolení a mohu se stavbou začít. Je dobré stavět tak, aby dům při prvním zemětřesení nespadl. Není to lehké a někdy se to nepovede. Ale stavím zase znovu.

Tento týden je náš vrchní stavbyvedoucí Jarmila Černíková - Drobná. První den nás bylo 14 zájemců - učňů. Zatím jsme ťukali na základní kameny a začínáme stavět základy. Materiálu máme na celý týden dost a dost.

EŠ

JEDEN DEN V SEMINÁŘI JAKUBA KORČÁKA

Seminář Jakuba Korčáka má své působiště v ohromné tělocvičně: v zadní polovině jsou spacáky a pelišky frekventantů z různých seminářů, v přední pak volný prostor pro práci tohoto semináře. Bylo mi až nepochopitelné, jak komorní a intimní atmosféru dokáže v této „rajetně“ Korčák vytvořit. Jak nesmírně uklidňujícím a soustředěným dojmem působí a jak se toto soustředění přenáší na jeho svěřence. Choučila jsem se v koutku a chvílemi se bála i dýchat, abych nerušila. A taky jsem se přistihla, že je mi líto, že jsem tu jen jako (nepatřičný) divák.

O to víc mě zlobilo, že se tudy občas trousili ke svým zavazadlům lidé z jiných seminářů, které právě měly přestávku. Obdivovala jsem lektora, s jakým klidem, a přitom nesmlouvavě, situace řešil. (Dnes už je to snad definitivně vyřešeno přestávkami ve stejný čas.)

Korčákův seminář se má zabývat pohybem, vztahy, komunikací, improvizací, situacemi a postavami komedie dell' arte. V první ranní čtvrthodině se vracejí k včerejšku: kdo cítí potřebu podělit se o nějaký svůj pocit či problém, má možnost. Seminaristé se od okamžiku, kdy se lektor objevil, sami od sebe shromažďují kolem něj. Vše začíná nenásilně a pozvolna. Když konečně odejdou poslední opozdílci do svých seminářů, zabýdají celý prostor. Sedají si do kruhu, rovnají páteř, uvědomují si každý kousíček svého těla, přidávají energii, rozkmitávají se, až cítí potřebu vstát, jít, zpívat... Uvolňují se, otvírají... Pak následují náročná cvičení, aby se rozhýbali (Brook to prý dělá s herci před každou zkouškou). Dlouho zkoušejí nejrůznějšími způsoby vzájemné předávání energie, neboť to je pro vedení jakéhokoliv dialogu důležité. Zkoušejí vést jakýkoliv dialog při udržení určitého rytmu. Posléze se soustředí a jejich vnitřní pocity se transformují v chůzi, vznášení... Dostávají se k žvlům, konkrétně k vodě: je obtížné vyhnout se vnější ilustraci a ztvárnit vnitřní podstatu...

Pauza vznikla vynuceně z výše uvedených důvodů. Mnozí si činí poznámky, někteří si leccos znova zkoušejí, další si opět sedají do blízkosti lektora. Opět pozvolný rozjezd, předávání energie, uvolněnost... Dialogy v dětšině při rozdělení interpretaci slova a gesta. Dále dialog doprovázený a posléze reagující na cizí paže (podstrčené pod vlastními) - je přitom i spousta legrace. Ale ne vždy se zatím daří skutečně se poslouchat a reagovat na sebe: tedy to, co je u dialogu nejdůležitější.

Závěr byl, tak jako pauza, vynucený: začali se trousit lidi.

Měla jsem pocit, že by mohl Korčákův seminář pokračovat pořád.

ex

České středisko AITA/IATA zasedalo v Hronově

České středisko mezinárodní nevládní organizace amatérského divadla AITA/IATA je zájmovým sdružením právnických osob, tj. šesti občanských sdružení s národní působností a organizace IPOS ARTAMA. Sdružily se ve smyslu §120 občanského zákoníku, aby koordinovaly své zahraniční aktivity a vytvořily prostor pro zachování dobrého jména českého amatérského divadla v zahraničí. V čele stojí volený prezident, jímž je v současné době zástupkyně IPOS ARTAMA paní Lenka Láznovská, funkční sekretariátu je po dohodě všech subjektů pověřena organizace IPOS ARTAMA. Středisko je demokratickou platformou, kde se organizace musí dohodnout např., který soubor bude reprezentovat Českou republiku na významných zahraničních festivalech, kdo ji bude zastupovat na sympóziích a kongresech, komu bude dána možnost účasti na dílnách a seminářích. Pokud jsou tyto výjezdy v souladu se zásadami pro vysílání do zahraničí MK ČR /tj. jde o umělecky kvalitní inscenace, vysílané na prestižní zahraniční akce, dostávají soubory prostřednictvím IPOS ARTAMA finanční příspěvek ze státního zdroje.

Na svém nočním zasedání zde v Hronově středisko řešilo zastoupení České republiky na světovém kongresu a festivalu v Monaku. Rozhodlo, že národní středisko bude reprezentovat jeho prezident s právem disponovat všemi hlasy střediska. Akce se dále zúčastní jako čestný host pořadatelů, bývalá prezidentka výkonného výboru AITA/IATA paní ing. Matoušková a za Sdružení divadelních aktivit (samostatný asociovaný člen AITA/IATA) jeho předseda ing. Igor Samotný. Dále byl projednán konečný text smlouvy se Svazem německých amatérských divadel (BDAT), který bude podepsán v září 1993 v Hamburgu a Českou republiku budou zastupovat paní Láznovská a předseda ADA pan Mikeš.

České středisko dostává v současné době řadu nabídek pro seniorské divadlo (nad 60 let). Mimo jiné jde např. o možnost vstoupit do připravovaného Evropského svazu seniorských amatérských divadel (německá iniciativa). V této souvislosti středisko vyzývá amatérské soubory, které ve svých řadách mají seniory a ti vyvíjejí či jsou schopni vyvinout samostatnou divadelní aktivitu, aby se nejpozději do 30. 10. 1993 přihlášily na adresu pracoviště ARTAMA (Křesomyslova 7, Praha 4) k rukám K.Tomase. Středisko jim může nabídnout zprostředkování kontaktu do zahraničí. Výzva bude také zveřejněna v bulletinu d'ARTAMANu: SČDO a ADA uvažují o možnosti uspořádat v příštím roce samostatnou přehlídku českého seniorského divadla.

Podrobnější informace o činnosti českého střediska jsou zveřejňovány také v časopisu Amatérská scéna. Informace poskytně rovněž sekretář střediska pan Karel Tomas (ARTAMA).

Lenka Láznovská

AMATÉRSKÁ SCÉNA MÁ NOVÉHO VYDAVATELE

(rozhovor s ředitelem IPOSu p. Jiřím Valentou)

Jste nyní novým vydavatelem Amatérské scény. Proč se tak stalo?

Ministersvo kultury dospělo celkem k logickému rozhodnutí, že není správné, aby bylo vydavatelem am. časopisů, tedy nejen AS. Naše organizace se proto rozhodla, že vydávání některých titulů vezme na svá ramena. AS byla jedním z nich.

Neuvažovalo se o předání AS některé ze zájmových divadelních organizací?

My si myslíme, že přirozenější je vydávání časopisu zastřešovat a na jeho obsahu úzce spolupracovat právě s těmito organizacemi. Praxe to potvrzuje a spolupráce je dobrá.

Zřejmě se teď bude měnit i obsah AS?

Rádi bychom, aby se časopis více přiblížil amatérskému divadelníkovu to zn., aby se stal větším informátorem, organizátorem, aby byl praktičtější, aby poskytoval i potřebné služby. Proto se přilohou AS stane i d'ARTAMAN - který si však musí ponechat svůj charakter rychlého informátora, neboť stále nejsme spokojeni s dobou od uzávěrky čísla do jeho distribuce mezi čtenáři.

S převzetím vydavatelství jste jistě přebrali i řadu problémů, které s AS úzce souvisejí?

Ano. Nejvíce nás trápí, že náklad není vysoký a když vám řeknu, že na jedno číslo, které stojí 7,- Kč se doplácí 84,- Kč, asi se budete divit, že AS ještě vůbec vychází. To je kardinální problém a musíme s ním něco udělat. Další problém je distribuce časopisu přes PNS a velká remitenda. Přesto nechceme připustit, aby AS zanikla.

Pane řediteli, děkuji za rozhovor. K nám divadelníkům z ochoty pak mám malou olázkou. Jak pomůžeme AS, aby přežila i řadu dalších roků?

KŠ

střípky

V tiskovém středisku se do dnešního dne akreditovalo 9 novinářů. Na tiskové konferenci byly zastoupeny LN, MF Dnes, Rudé právo, Deník Pochodeň, Úspěch a další.

Programová brožura je vyprodána. Nezoufejte! Organizační štáb operativně zajišťuje její dotisk.

Nabízíme všem zájemcům z řad souborů kopii nahrávky jejich celého představení. Obracujte se prosím na kameramana p. Šímu.

Bohužel, stává se, že občas na JH postrádáme někoho, koho jsme zvyklí léta vídat. Letos tu není například Mirka Císařová, pracovnice královéhradeckého IMPULSu a dobrá duše divadelního dění ve východočeském regionu. A nejen v něm. Déle trvající oční choroba ji načas vyřadila z našeho středu. Ale jenom fyzicky: jinak na nás určitě myslí. Posíláme jí pozdrav a přejeme brzké uzdravení.

Změna v doplňkovém programu
Neděste se předem - neopadá nic! Jen se ve dvou případech mění místo produkce. Divadlo deště z Wrocławu s *Karnevaelem země* vystoupí dnes v 18 hodin před Jiráskovým divadlem (a nikoliv v parku AJ, jak bylo původně uvedeno), zatímco ve 20.15 hodin odehraje *Operu mýdlových bublin* nikoliv před divadlem, ale v parku.

Hronovské impresy MUZIKA

Malé štíhlé paličky víří, nezbedně poskakují, drnčí po kůži bubínku, mají chuť se rozběhnout, rozutíkat, ale velká palice - máma je usměrňuje, řídí, drží na uzdě, ochlazuje jejich rozpálené hlavičky, volá je k pořádku, k rytmu. Horna si vede stále svou. I při svém měkce sametovém tónu je pevná a uminěná. Trpělivě rozmatává klubko melodie. Občas se nit tónů zadrhne na malém součku, občas, ale jen chvíli, tahá zamotané klubíčko za sebou, ale za okamžik už zase pospíchá dál. Klarinet si k tomu hvízdá, umně se propíplá chumlem tónů, chvíli je na povrchu, chvíli uprostřed klubka, rozpustile popiskuje a statečně se snaží držet krok s ostatními. To harmonika je přece jen ležerní dáma. Nadýmá se ve své pyše na bohatost svého rejstříku, troufá si i na harmonické propletence melodie. A ve své povýšenosti ani nezaznamená, že má občas krátký dech. A heligon je trouba. I když je největší, skromně se nesnaží prosadit silou. Je si vědom své převahy a tak jen poutivě, jak mu káže dobrý mrav a melodie, přiznává a přiznává. Přiznává se k tomu, že je zkrátka trouba.

Tak tahle rozkošná partička nás v pátek večer přivítala v Hronově poprvé. Vítila sousedsky, bez příkras, bez pompy. V podstatě si z ničeho nedělala problémy a snažila se hrát na jednu společnou hromádku tak, jak nejlíp uměla. Třeba by bylo dobré, kdybychom si z ní vzali příklad a ona se stala takovým malým obrázkem naší současné společnosti.

F. K.

Vydává organizační štáb

63. Jiráskova Hronova

Šéfredaktor:

Jaroslav Kodeš

Redaktori:

Alena Exnarová

Jan Kulhavý

Daria Ullrichová

Jan Císař

Zdeněk A. Tichý

Fotograf: Jiří Chlum

Technický redaktor:

M. Žibbo

Tiskoun:

Grafické závody Hronov, s. r. o.

Cena: 2 Kč